

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-S.431.4.3.2016.MBK

Warszawa, 09.08.2016r.

**Pan
Sylwester Podniesiński
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej „Jedlin”
Mienia 300
05-319 Cegłów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Oddziału w Delegaturze-Placówce Zamiejscowej w Siedlcach przeprowadzili w dniach 9 i 10 maja 2016 r. kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni.

Przedmiotem kontroli było badanie skargi mieszkańca Domu Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni przekazanej do Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. W związku z wyjaśnieniem zarzutów zawartych w skardze zakres kontroli obejmował następujące zadania: przestrzeganie praw mieszkańców, wyżywienie i organizację posiłków, pomoc mieszkańcom w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 29 lipca 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni zwany dalej Domem prowadzony jest przez Powiat Miński na podstawie zezwolenia Wojewody Mazowieckiego Nr 7/2009 z dnia 7 września

2009 r. na czas nieokreślony. Dom przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 108 miejscami. Jednostka funkcjonuje na podstawie Statutu nadanego uchwałą Nr VI/45/2015 z dnia 22 kwietnia 2015 r., Regulaminu organizacyjnego przyjętego uchwałą 124/15 Zarządu Powiatu Mińskiego z dnia 25 maja 2015 r. W strukturze Domu funkcjonują: Dział Opiekuńczy, Dział Medyczno-Rehabilitacyjny, Dział Administracyjny i Dział Gospodarczy. W Domu zatrudnionych było 74 pracowników na 72,75 etatu. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu opiekuńczo-terapeutycznego wynosił 0,57 i był zgodny ze standardem obowiązującym na podstawie § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d) rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Prawa i obowiązki mieszkańców zawarte zostały w Regulaminie mieszkańców wprowadzonym Zarządzeniem Nr 11/2008 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni z dnia 22 grudnia 2008 r. Postanowienia Regulaminu stosowane były wobec wszystkich mieszkańców przebywających w Domu, bez względu na wiek, chorobę oraz stopień niepełnosprawności intelektualnej. Mieszkańcy zostali zapoznani z postanowieniami Regulaminu przez pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Zgodnie z przedmiotowym Regulaminem mieszkańiec ma prawo do:

- dobrowolnego korzystania z wszelkich form usług świadczonych przez Dom
- współdecydowania w sprawach dotyczących swojej osoby
- godnego i podmiotowego traktowania oraz ochrony interesów mieszkańców
- ochrony własnej osoby przed wyzyskiem, nadużyciami i poniżającym traktowaniem
- uzyskiwania szczegółowych wyjaśnień w sprawach przepisów i zasad regulujących zasady współżycia w Domu
- przyjmowania rodzin i znajomych
- przebywania poza terenem domu po uprzednim powiadomieniu osoby odpowiedzialnej, która odnotowuje ten fakt w książce wyjść
- dysponowania własnymi pieniędzmi według własnego uznania
- zgłaszania skarg i wniosków do Rady Mieszkańców i Dyrektora Domu.

Prawa mieszkańca zawarte w niniejszym Regulaminie były przestrzegane.

W zakresie wyżywienia i organizacji posiłków mieszkańcy mieli zapewnione trzy podstawowe posiłki: śniadanie (godz. 8.15 - 9.00), obiad (godz. 13.00 - 15.00), kolację (18.00 - 19.00). Godziny posiłków zostały określone w Ramowym Planie Dnia . Posiłki przygotowywane były w kuchni budynku głównego Domu i wydawane osobom w stołówce oraz dostarczane były

do budynku nr 1 i 2 gdzie spożywane były w jadalniach. Osoby wymagające pomocy oraz szczególnego nadzoru spożywały posiłki w asyście personelu. Posiłki przygotowywane były zgodnie z jadłospisem dekadowym. Po obiedzie i kolacji mieszkańcy mieli możliwość spożywania dodatkowych posiłków przygotowywanych wspólnie z opiekunami po zgłoszeniu opiekunom takiej potrzeby. Posiłki przygotowywane były w kuchni budynku głównego oraz w aneksach kuchennych budynku nr 1 i 2, wyposażonych w podstawowe meble kuchenne, sprzęt i naczynia kuchenne. Dodatkowe posiłki przygotowywane były z produktów zapewnianych przez Dom oraz z produktów przywożonych przez rodziny mieszkańców, przechowywanych w szafkach i lodówkach pod zamknięciem. Sposób przechowywania i wydawania produktów żywnościowych w Domu spowodowany był stanem psychofizycznym mieszkańców. Osoby z upośledzeniem znacznym i głębokim były w stanie spożyć duże ilości pokarmów w bardzo krótkim czasie. Napoje w postaci wody i herbaty były ogólnie dostępne.

Dom umożliwiał mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów zgodnie z art. 58 ustawy o pomocy społecznej. Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana była przez SPZOZ w Cegłowie. Lekarz POZ udzielał konsultacji w Domu raz w tygodniu, a w pozostałe dni w SPZOZ lub telefonicznie według potrzeb. W przypadku lekarzy specjalistów mieszkańcy korzystali z porad lekarzy wielu zakładów opieki zdrowotnej w zależności od czasu oczekiwania na konsultację. W razie konieczności mieszkańcy korzystali również z wizyt nier refundowanych przez NFZ. W Domu zatrudniony był lekarz psychiatra w ramach umowy-zlecenia. Całodobową opiekę pielęgniarską zapewniało 7 pielęgniarek zatrudnionych na 6,5 etatu, w tym pielęgniarka Kierownik Działu Medyczno - Rehabilitacyjnego. Pielęgniarki pracowały w systemie 12-godzinnym, natomiast kierownik działu od godz. 7.00 do 15.00. W ciągu dnia opiekę pielęgniarską sprawowała 1 pielęgniarka dyżurująca oraz kierownik działu. W nocy dyżurowała 1 pielęgniarka. Do zakresu obowiązków pielęgniarek należało rozkładanie i podawanie leków, pielęgnacja, zmiana opatrunków, iniekcje, aplikacja kropli, pomiar ciśnienia, wagi, pobieranie materiału analitycznego do badań. Leki podawane były mieszkańcom przez pielęgniarki zgodnie z zaleceniem lekarza. Fakt podania leków odnotowywany był w raportach pielęgniarskich. Leki podawane były podczas śniadania, obiadu i kolacji oraz dodatkowo w innych godzinach, w innych godzinach zalecanych przez lekarza.

Mieszkaniec, który wniósł skargę przebywa w Domu od 29 listopada 2001 r., jest osobą niepełnosprawną intelektualnie w stopniu umiarkowanym. Postanowieniem sądu został całkowicie ubezwłasnowolniony. Opiekunem prawnym mieszkańca jest Dyrektor Domu. Brat wymienionego mieszkańca jest osobą niepełnosprawną intelektualnie w stopniu znacznym. Jest całkowicie

ubezwłasnowolniony, a jego opiekunem prawnym ustanowiony został Zastępca Dyrektora Domu. W skardze mieszkaniec Domu informował, że razem z bratem jest szykanowany i prześladowany traktowany przemocą, wyzwiskami i obelgami. Zarzucał, że jemu i bratu odmawia się podawania leków i posiłków. Poinformował, że był zamykany w komórce gospodarczej przez cały dzień. Skarżący uważał Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni za kolonię karną. Podczas kontroli, w rozmowie mieszkaniec potwierdził zarzuty zawarte w skardze. Posiłki podawane w Domu określił jako marne i dlatego dokupował jedzenie. Twierdził, że nie wiedział o możliwości korzystania z dodatkowych produktów żywnościowych po uprzednim zgłoszeniu opiekunowi. W odniesieniu do zamknięcia w komórce gospodarczej i garażu, jak dodał w rozmowie, nie potrafił podać daty zdarzenia. Czasokres określił jako „cztery lata temu”. Według skarżącego zdarzenie zamknięcia miało miejsce tylko jeden raz. Poinformował, że sprawę zamknięcia w komórce zgłosił na Policję. Zamknięcie opisane przez skarżącego potwierdził w rozmowie jego brat.

Ustalono, że przedstawione zarzuty są bezpodstawne. Wszyscy pracownicy, z którymi przeprowadzono rozmowę podczas kontroli zaprzeczyli występowaniu opisanego postępowania wobec skarżącego oraz jego brata. Osoby zaprzeczyły, aby skarżący lub inny mieszkaniec Domu był zamykany w komórce gospodarczej. Na wniosek skarżącego w lipcu 2015 r. sprawę zamknięcia w komórce badała prokuratura, która odmówiła wszczęcia postępowania. Zainteresowany nie odwołał się od postanowienia prokuratury.

Mieszkaniec, z którym przeprowadzono rozmowę podczas kontroli zaprzeczył, aby skarżący oraz inni mieszkańcy Domu byli traktowani przez kadrę w sposób opisany przez skarżącego. Mieszkaniec nie zgłosił żadnych uwag odnośnie funkcjonowania Domu. Oceniał bardzo dobrze opiekę pracowników, wyżywienie i swobodne wyjścia mieszkańców poza teren Domu. Inny mieszkaniec, przewodniczący samorządu mieszkańców, wyrażał swoje zadowolenie z pobytu w Domu, warunków mieszkaniowych, wyżywienia i opieki. Mieszkańcy, z którymi przeprowadzono rozmowę negatywnie ocenili relacje interpersonalne skarżącego z pracownikami Domu i współmieszkańcami. Od początku pobytu w Domu do 2013 r. skarżący nadużywał alkoholu, wówczas był bardzo agresywny, używał wulgarnych i obraźliwych słów w stosunku do opiekunów, którzy zachęcali go do zmiany ubrania, umycia się, zabraniali palenia papierosów w pokoju. Wobec skarżącego, który był pod wpływem alkoholu i zachowywał się agresywnie 13 maja 2008 r. zastosowano unieruchomienie. Zdarzenie zostało wpisane do Rejestru zastosowania przymusu bezpośredniego w 2008 r. przez lekarza psychiatrę. W czasie unieruchomienia mieszkaniec przebywał w swoim pokoju. W stosunku do mieszkańca unieruchomienie zastosowano tylko raz w 2008 r. Mieszkaniec był szczególnie agresywny w stosunku do pielęgniarki, której

imię i nazwisko wymienił w skardze. Obrażał osobę przy mieszkańcach i pracownikach, w 2010 r. groził pozbawieniem życia. Fakt ten został zgłoszony przez pielęgniarkę na Policję i do prokuratury, która odmówiła wszczęcia postępowania w sprawie gróźb karalnych w okresie od lipca 2010 do 11 listopada 2010 r.

Mieszkaniec oraz jego brat nie uczestniczyli w życiu Domu. Mimo podjętych prób angażowania mieszkańców przez psychologa i innych pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego nie uczestniczyli w żadnych zajęciach pracowni terapeutycznych, najczęściej odmawiali udziału w imprezach okolicznościowych, odmawiali wykonywania prac porządkowych. Dla wymienionych mieszkańców zostały opracowane indywidualne plany wsparcia tj. dla mieszkańca Domu - 24.06.2002 r. oraz jego brata - 29.10. 2001 r. jednak plany nie były realizowane, ponieważ mieszkańcy odmówili ich realizacji oraz udziału w posiedzeniach zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. W kontrolowanym okresie ponowne opracowanie i realizacja indywidualnych planów wsparcia mieszkańców była niemożliwa, ponieważ wymienieni mieszkańcy odmówili udziału w ich opracowaniu i realizacji. Pracownikami pierwszego kontaktu mieszkańców byli opiekunowie, koordynatorzy budynków, w których mieszkali. Pracownicy zostali wskazani przez Dyrektora Domu, ponieważ wymienieni mieszkańcy nie wyrazili zgody na wyznaczenie pracownika pierwszego kontaktu w osobach im zaproponowanych, sami też nie wskazali żadnego pracownika.

Odnosnie zarzutów mieszkańca dotyczących odmowy podawania posiłków ustalono, że osoba korzystała z trzech podstawowych posiłków zapewnianych przez Dom. Mieszkaniec został poinformowany przez personel budynku, w którym mieszkał o możliwości spożywania dodatkowych posiłków po uprzednim zgłoszeniu potrzeby opiekunowi. Nigdy nie zgłaszał pracownikom, że jest głodny. Jedynie między godziną trzecią a czwartą nad ranem zgłaszał opiekunowi będącemu na dyżurze prośbę o zaparzenie kawy, którą każdorazowo otrzymywał.

W odniesieniu do zarzutów mieszkańca dotyczących odmawiania przez pielęgniarkę podawania leków ustalono, że otrzymywał leki zlecone przez lekarza Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Cegłowie oraz przez lekarza psychiatrę zatrudnionego w Domu. Mieszkaniec bardzo często zgłaszał potrzebę podania lekarstw przeciwbólowych, które w razie potrzeby otrzymywał. Informacja o każdorazowym podawaniu lekarstw była zamieszczana w raportach pielęgniarskich. W dniu 5 stycznia 2016 r. Pan Andrzej Piekart zgłosił się do lekarza psychiatry domagając się natychmiastowego odstawienia leków. Występowały sytuacje, w których mieszkaniec unikał pielęgniarki podającej lekarstwa. Następnie nie reagował na prośbę pielęgniarki o przyjsię do gabinetu i przyjęcie lekarstw. Analogiczna sytuacja zdarzała się podczas konieczności zamiany opatrunku lub aplikowania kropli.

Mieszkaniec złożył dwie skargi do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Pielęgniarek i Położnych w Siedlcach dotyczące m. in. zarzutów pozbawienia leków, niewykonania zmiany opatrunku oraz odmowy podawania leków, kierowane pod adresem wskazanej pielęgniarki. Rzecznik odmówił wszczęcia postępowania w obu sprawach postanowieniem z dnia 16 lutego 2016 r. oraz postanowieniem z dnia 18 marca 2016 r. z uwagi na nie popełnienie czynów i brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie ich popełnienia.

Określenie Domu przez skarżącego jako kolonii karnej, również nie znajduje uzasadnienia. Mieszkaniec bardzo często, niemal codziennie opuszczał teren Domu. Jego wyjścia nie były niczym ograniczane. W wyjściach często towarzyszył mu brat. Mieszkaniec znał kod do bramy wejściowej na teren Domu, dysponował własnym telefonem komórkowym opłacanym w ramach abonamentu. Wyjścia osoby odnotowane były w książce wyjść mieszkańców.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Krzysztof Ławniczak

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Antoni Jan Tarczyński
Starosta Miński
05-300 Mińsk Mazowiecki
ul. Kościuszki 5